

The Role of Secular Attachment in the Field of Mental Health in the Cyberspace

Mansoorah Mahdiyar , Javad Molazadeh* , Mohammad Ali Goodarzi , Abdolaziz Aflakseir

Department of Clinical Psychology, Faculty of Educational Sciences and Psychology, Shiraz University, Shiraz, Iran.

*Correspondence should be addressed to Dr. Javad Molazadeh; Email: javad.Molazade@gmail.com

Article Info

Received: Apr 22, 2021

Received in revised form:

Jun 1, 2021

Accepted: Jul 5, 2022

Available Online: Jun 22, 2022

Keywords:

Mental Health

Internet

Secularism

 <https://doi.org/10.22037/jrrh.v8i2.34642>

Abstract

Background and Objective: Today, people spend a lot of time in the cyberspace and social networks. One of the common phenomena of this space is false self-presentation, which can have many consequences in the field of mental health for both the individual and other users. Identifying the effective factors in this phenomenon helps us in prevention. It seems that the effective factors in this field are self-esteem and secular attachment. So the purpose of this study was to examine the role of secular attachment in the field of mental health in cyberspace, which was examined in the form of a model.

Methods: The present study is correlational. The statistical population of the study included all male and female students of Shiraz University, out of whom a sample of 307 people was selected by available sampling method. They answered the questionnaires of false self-presentation, secular attachment and self-esteem. In this study, all ethical considerations were observed and no conflict of interest was reported by the authors.

Results: The results showed a good fit of the model. In other words, the results showed that self-esteem can predict false self-presentation through mediation of secular attachment.

Conclusion: It is suggested that researchers and therapists not neglect the role of cultural and religious variables. Parents and education activists should also pay special attention to fostering self-esteem during development.

Please cite this article as: Mahdiyar M, Molazadeh J, Goodarzi MA, Aflakseir A. The Role of Secular Attachment in the Field of Mental Health in the Cyberspace. Journal of Pizhūhish dar dīn va salāmat. 2022;8(2):48-58. <https://doi.org/10.22037/jrrh.v8i2.34642>

Summary

Background and Objective

Today, people spend a lot of time in cyberspace and social networks. This can have many consequences in the field of mental health (1). One of these consequences is to present a different self from the real one, which according to the available evidence, can have many consequences for both the individual and other users. Consequences for the individual include decreased virtual social communication, dropout, wasted time, guilt and depression (2). One of the consequences of this false self for other people is

the feeling of dissatisfaction and depression, which in turn and in a vicious cycle may also make them feel deficient and get caught in the presentation of false self (3). Identifying the effective factors in this phenomenon helps us in rehabilitation. Research has repeatedly shown that low self-esteem is one of the characteristics that make a person prone to false self-presentation (4). But the issue that seems to have been neglected is the importance of secular attachment for individuals, which can be greatly influenced by self-esteem. It seems that as long as material issues, physical attractiveness and the like are not very important to a person, he does not spend much time in these social networks to look at the

Journal of Pizhūhish dar dīn va salāmat

Vol. 8, No. 2, Summer 2022

(i.e., Research on Religion & Health)

This work is distributed under the terms of the [Creative Commons Attribution 4.0 International License \(CC BY 4.0\)](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/).

possessions of others; nor does he feel lacking and dissatisfied by watching them so he wants to compensate by presenting a different self. Therefore, in the present study, the authors sought to investigate the hypothesis that low self-esteem, mediated by secular attachment, can predict one of the phenomena of cyberspace that plays a role in endangering the mental health of individuals.

Methods

Compliance with ethical guidelines: All relevant ethical principles, including the confidentiality of the questionnaires and obtaining the informed consent of the participants in this research have been observed. In addition, while providing implicit information about the purpose of the questionnaire, the individuals were asked to collaborate with the researchers if they wished.

The present study is correlational. The statistical population of the study was all male and female students of Shiraz University, out of whom 307 were selected by available sampling method and answered the questionnaires of false self-expression, attachment and self-esteem. The questionnaires were designed using porcelain software and provided to students in cyberspace. The research design was also correlational and causal relationships between the research variables in the form of structural equation modeling were examined. Statistical analysis was performed using structural equation modeling.

Results

The first hypothesis of the study was that secular attachment positively predicts false representation, which was confirmed ($\beta=0.17$ and $P<0.01$). The second research hypothesis, which was related to predicting self-esteem by false self-presentation, was also confirmed ($\beta=-0.54$ and $P<0.000$). The results also support another hypothesis of the research based on the predictor of variable secular attachment by self-esteem ($\beta=-0.68$ and $P<0.000$). The last hypothesis of the study was related to the prediction of false self-expression by self-esteem through mediation. Bootstrap method was used to investigate the indirect effects. According to the results, this hypothesis was also supported. Therefore, it can be stated that the effect of self-esteem on the false self, to some extent, can be explained by the variable of attachment. Overall pattern fitted the criteria, all of which indicate a good fit of the proposed pattern.

Conclusion

For the first time, this study examined the possible source of secular attachment that remained

unanswered in the literature. And in the second step, it examined the role of this religious component in the up-to-date and very practical issue of cyberspace. According to the results, the role of self-esteem in predicting secular attachment was confirmed with a high coefficient. The mediating role of secular attachment in the relationship between self-esteem and false self-presentation was also confirmed. These results are consistent with research that finds secular attachment, problematic in the field of mental health (5). The results are also consistent with the findings of previous research that shows low self-esteem is an important factor in presenting false self (3).

Therefore, the result of the present study can be summarized as follows: people with low self-esteem use material manifestations as a means to feel valued, but the nature of these issues is such that no matter how much one achieves, one still wants more of it and they become extremely dependent. The result of this extreme dependence in the cyberspace can be a false self-presentation because this space is a ready platform for presenting and pursuing material manifestations. Thus, a person who is extremely dependent on these manifestations feels both dissatisfied and worthless when he sees more of what people have, and is more motivated to provide false information to compensate for this dissatisfaction.

Relying on a questionnaire and available sampling were the limitations of this study. It is suggested that researchers and therapists not neglect the role of cultural and religious variables. Parents and activists in the field of education, according to religious and psychological teachings, should pay special attention to fostering high self-esteem in children so that the person is not prone to extreme dependence on material things and its consequences.

Acknowledgements

We are thankful to all the participants in the present study.

Ethical considerations

According to the authors, this article has been obtained from the doctoral dissertation of the first author entitled "Study of the role of self-esteem in predicting Instagram addiction and its related marginal issues through mediation of secular attachment" approved by the Ethics in Research Committee of Shariz University of Medical Sciences under the code of ethics IR.SUMS.REC.1399.1166.

Funding

According to the authors, the present study was conducted independently and without financial support from anyone or any organization.

Conflict of interest

The authors declared no conflict of interest in this study.

Authors' contribution

Selecting the topic, collecting and analyzing data and writing the article: first author, supervisors: second and third authors and consulting professor: fourth author.

References

1. Dalbudack E, Evren C, Aldemir S, Coskun K, Ugurlu H, Yildirim F. Relationship of internet addiction severity with depression, anxiety, and alexithymia, temperament and character in university students. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*. 2013;16:272-8.
2. Turel O, He Q, Xue G, Xiao L, Bechara A. Examination of neural systems subserving facebook“addiction.” *Psychol Rep*. 2014;115:675-95.
3. Gil-Or O, Levi-Belz Y, Turel O. The "Facebook-self": characteristics and psychological predictors of false self-presentation on Facebook. *Frontiers in psychology*. 2015;6:99.
4. Michikyan M, Dennis J, Subrahmanyam K. Can you guess who I am? Real, ideal, and false self-presentation on Facebook among emerging adults. *Emerging Adulthood*. 2015;3(1):55-64.
5. Mahdiyar M. Predicting of Depression based on on patience, attachment to God, secular attachment and dysfunctional attitude among Shiraz university students. Shiraz: Shiraz University; 2015. (Full Text in Persian)

دور التعلق بالماديات في مجال الصحة العقلية في الفضاء السيبراني

منصورة مهدي يار^{ID}، جواد ملازادة^{ID}، محمد علي كودرزي^{ID}، عبدالعزيز افلاكسير^{ID}

قسم علم النفس السريري، كلية علم النفس والعلوم التربوية، جامعة شيراز، شيراز، إيران.

* المراسلات الموجهة إلى الدكتور جواد ملازادة؛ البريد الإلكتروني: javad.Molazade@gmail.com

معلومات المادة

الوصول: ٩ رمضان ١٤٤٢

وصول النص النهائي: ٢٠ شوال ١٤٤٢

القبول: ٢٤ ذي القعدة ١٤٤٢

النشر الإلكتروني: ٢٢ ذي القعدة ١٤٤٣

الكلمات الرئيسية:

الإنتماء المادي

انترنت

الصحة العقلية

الملخص

خلفية البحث وأهدافه: يقضي الناس وقتاً كثيراً في الفضاء السيبراني والقنوات الاجتماعية. من المظاهر الشائعة في هذا الفضاء، هي عرض الهوية الوهمية، الذي يؤدي إلى عواقب عديدة في مجال الصحة العقلية لكل من الفرد نفسه والمستخدمين الآخرين. إن معرفة العوامل المؤثرة في هذه الظاهرة تساعدنا في إعادة التأهيل. يبدو أن عزلة النفس والتعلق من العوامل المؤثرة في هذا المجال. ولهذا فالغرض من هذا البحث، دراسة دور التعلق بالماديات في مجال الصحة العقلية في الفضاء السيبراني.

منهجية البحث: اعتمدت الدراسة الراهنة على منهج البحث المترابط. اشتمل المجتمع الاحصائي للدراسة، جميع الطلاب والطالبات في جامعة شيراز حيث تم اختيار ٣٠٧ منهم بطريقة أخذ العينة المتاحة ومن ثم قاموا بالاجابة عن الاستبيانات عن عرض الهوية الوهمية والتعلق وعزلة النفس. تمت مراعاة جميع الموارد الأخلاقية في هذا البحث وازافة الى هذا فإن مؤلفي البحث لم يشيروا الى اي تضارب في المصالح.

المعطيات: تدل النتائج على ملائمة جيدة للنموذج. بعبارة اخرى اظهرت النتائج بأنه يمكن ان تنبئ عزلة النفس، عرض الهوية الوهمية من خلال وساطة التعلق.

الاستنتاج: يقترح للباحثين والمعالجين ان يولوا اهتماماً كبيراً الى دور المتغيرات الثقافية والدينية. كما على الوالدين والناشطين في مجال التربية والتعليم ان يهتموا الى تنمية عزلة النفس العالية لدى الأطفال وفق التعاليم الدينية والنفسية حتى لا يصبح الشخص عرضة للانتماء المفرط الى الماديات وعواقبها.

يتم استناد المقالة على الترتيب التالي:

Mahdiyar M, Molazadeh J, Goodarzi MA, Aflakseir A. The Role of Secular Attachment in the Field of Mental Health in the Cyberspace. Journal of Pizhūhish dar dīn va salāmat. 2022;8(2):48-58. <https://doi.org/10.22037/jrrh.v8i2.34642>

نقش تعلق به مادیات در حوزه سلامت روان در فضای مجازی

منصوره مهدی یار^{id}، جواد ملازاده^{id*}، محمدعلی گودرزی^{id}، عبدالعزیز افلاک سیر^{id}گروه روان‌شناسی بالینی، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه شیراز، شیراز، ایران.
*مکاتبات خطاب به دکتر جواد ملازاده؛ رایانامه: javad.Molazade@gmail.com

اطلاعات مقاله

دریافت: ۲ اردیبهشت ۱۴۰۰
دریافت متن نهایی: ۱۱ خرداد ۱۴۰۰
پذیرش: ۱۴ تیر ۱۴۰۰
نشر الکترونیکی: ۱ تیر ۱۴۰۱

واژگان کلیدی:

اینترنت
سلامت روان
مادی‌گرایی

چکیده

سابقه و هدف: امروزه افراد زمان زیادی را در فضای مجازی و شبکه‌های اجتماعی می‌گذرانند. یکی از پدیده‌های معمول این فضا نمایش خود کاذب است که می‌تواند هم برای خود فرد هم برای کاربران دیگر تبعات زیادی در حوزه سلامت روان داشته باشد. شناسایی عوامل مؤثر در این پدیده ما را در امر توانبخشی یاری می‌نماید. به نظر می‌رسد عزت نفس و تعلق از عوامل مؤثر در این زمینه باشند. بنابراین، هدف این پژوهش بررسی نقش تعلق به مادیات در حوزه سلامت روان در فضای مجازی بود که در قالب الگو بررسی شد.

روش کار: پژوهش حاضر از نوع همبستگی است. جامعه آماری پژوهش تمامی دانشجویان دختر و پسر دانشگاه شیراز بودند که از میان آنان نمونه‌ای به حجم ۳۰۷ نفر به روش نمونه‌گیری دردسترس انتخاب شد و به پرسش‌نامه‌های نمایش خود کاذب، تعلق و عزت نفس پاسخ دادند. در این پژوهش همه موارد اخلاقی رعایت شده است و مؤلفان مقاله تضاد منافی گزارش نکرده‌اند.

یافته‌ها: نتایج حاکی از برازش خوب الگو بود. به عبارت دیگر، نتایج نشان داد عزت نفس می‌تواند با واسطه‌گری تعلق، نمایش خود کاذب را پیش‌بینی نماید.

نتیجه‌گیری: پیشنهاد می‌شود پژوهشگران و درمانگران از توجه به نقش متغیرهای فرهنگی و مذهبی غفلت نورزند. والدین و فعالان حوزه تعلیم و تربیت نیز طبق تعالیم دینی و روان‌شناختی باید به پرورش عزت نفس بالا در کودکان توجه ویژه‌ای داشته باشند تا فرد مستعد وابستگی افراطی به مادیات و تبعات آن نباشد.

استناد مقاله به این صورت است:

Mahdiyari M, Molazadeh J, Goodarzi MA, Aflakseir A. The Role of Secular Attachment in the Field of Mental Health in the Cyberspace. Journal of Pizhūhish dar dīn va salāmat. 2022;8(2):48-58. <https://doi.org/10.22037/jrrh.v8i2.34642>

مقدمه

با آخرین آمار، بیش از دوسوم از کاربران اینترنت و یک‌سوم از مردم جهان به‌طور فعال از شبکه‌های اجتماعی استفاده می‌کنند (۱). تحقیقات نشان می‌دهد در کنار ویژگی‌های مثبت این شبکه‌ها، آنها می‌توانند مشکلات زیادی در حوزه

جذابیت شبکه‌های اجتماعی و دردسترس بودن آنها سبب شده است که افراد زمان زیادی را در این شبکه‌ها بگذرانند. مطابق

همکاران^۲ مطرح می‌کنند افرادی که به مادیات اهمیت زیادی می‌دهند، عزت نفس و رضایت از زندگی پایین‌تری دارند و اضطراب، افسردگی و مشکلات جسمی بیشتری را گزارش می‌دهند (۱۳).

فرضیه پژوهش حاضر این است که عزت نفس پایین با میانجی‌گری تعلق به مادیات بتواند یکی از پدیده‌های فضای مجازی را که در به‌خطرانداختن سلامت روان افراد نقش دارد پیش‌بینی نماید. طبق مبانی نظری به نظر می‌رسد افرادی که عزت نفس پایینی دارند یا به‌عبارتی نمی‌توانند از درون برای خود ارزش قائل شوند، مظاهر مادی را دستاویزی قرار می‌دهند تا از طریق آن احساس ارزشمندی کنند. هورنای^۳ معتقد است تلاش افراطی برای کسب قدرت و ثروت سازوکاری است که فرد زمانی که از دریافت محبت مأیوس شود، به آن روی می‌آورد (۱۴). بریکاسک^۴ و همکاران نیز مطرح می‌کنند که افراد ممکن است احساس ارزشمندی خود را در موفقیت در برخی از حوزه‌های زندگی مانند ظاهر بدنی و شایستگی دانشگاهی جست‌وجو کنند و به‌طور افراطی به‌دنبال پرورش تصویری جذاب یا موفقیت در دانشگاه باشند (۱۵). شاید تأکید اسلام بر حفظ کرامت کودکان در هفت سال اول نیز به همین دلیل باشد که فرد بتواند در بزرگسالی احساس عزت نفس کند و نیاز نداشته باشد که با مظاهر مادی احساس ارزشمندی کند؛ مسئله‌ای که او را مستعد وابستگی افراطی یا همان تعلق می‌کند (۱۶). هنگامی که این مادیات برای فرد اهمیت افراطی پیدا کند، فرد مستعد احساس نارضایتی و نمایش خودی کاذب می‌شود که می‌تواند تبعات زیادی هم برای خود او هم برای مخاطبانش داشته باشد.

روش کار

پیروی از اصول اخلاق پژوهش: تمامی اصول اخلاقی مرتبط از جمله محرمانه‌بودن پرسش‌نامه‌ها و رضایت آگاهانه شرکت‌کنندگان در این پژوهش رعایت شده است. علاوه‌براین، ضمن ارائه اطلاعات ضمنی درباره هدف پرسش‌نامه، از افراد خواسته شد در صورت تمایل با پژوهشگران همکاری کنند.

پژوهش حاضر از نوع همبستگی است. جامعه آماری پژوهش تمامی دانشجویان دختر و پسر دانشگاه شیراز بودند که از میان آنان نمونه‌ای به حجم ۳۰۷ نفر طبق معیار ۲/۵ تا

سلامت روان ایجاد کنند (۲). برای مثال شرلوک و واتساف^۱ مطرح کرده‌اند که استفاده از اینستاگرام با مقایسه اجتماعی و افسردگی همراه بوده است (۳). همچنین استفاده از اینستاگرام سبب کاهش بهزیستی روانی با میانجی‌گری مقایسه اجتماعی شده است (۴). این احساس نارضایتی گاهی افراد را به این مسئله می‌کشاند که آنان نیز برای جبران، اطلاعاتی خلاف واقع از خود نمایش دهند. نمایش خود کاذب می‌تواند موجب مشکلات روانی و اشکال در کارکرد شود. از جمله این آسیب‌ها می‌توان به کاهش ارتباطات اجتماعی، ترک تحصیل، احساس گناه و افسردگی اشاره کرد (۵). این پدیده برای مخاطبان نیز می‌تواند تبعات منفی زیادی داشته باشد. برای مثال در پژوهشی دوسوم از مادران در فضای مجازی احساس فشار می‌کردند که تصویر ایدئال‌تری از زندگی خود ارائه دهند (۶). این مسئله به خودی خود و در یک دور معیوب ممکن است افراد دیگر را درگیر احساس کمبود و به نمایش خود کاذب گرفتار نماید.

تحقیقات مختلف نشان داده است از ویژگی‌هایی که فرد را مستعد نمایش خود کاذب می‌کند، عزت نفس پایین است (۷). اما مسئله‌ای که در این بین مغفول مانده، اهمیت مظاهر مادی برای افراد است. به نظر می‌رسد تا زمانی که مسائل مادی، جذابیت فیزیکی و مواردی مانند این برای فرد اهمیت زیادی نداشته باشد، نه در این شبکه‌های اجتماعی وقت زیادی را برای تماشای داشته‌های دیگران صرف می‌کند، نه با تماشای آنها احساس کمبود و نارضایتی می‌کند تا بخواهد با نمایش خودی متفاوت به جبران بپردازد. اهمیت مظاهر مادی یا آنچه در ادبیات دینی آن را تعلق به مادیات (مادی‌گرایی) می‌نامند، می‌تواند تبیین‌گر کژکاری‌های بسیاری در حوزه سلامت روان و از جمله این موارد خاص باشد (۸، ۹). چون اساس تعریف ما از انسان طبق دیدگاه دینی متفاوت از دیدگاه اومانیستی غرب است، تبیین مسائل فقط از دیدگاه مؤلفه‌های کنونی روان‌شناسی امروز، تبیین ناقصی است (۱۰). در پژوهش‌ها نقش مؤلفه‌های دینی مختلف در تبیین پدیده‌های روانی نشان داده شده است (۹، ۱۱).

تحقیقات نشان می‌دهد که امروزه توجه جوانان به ارزش‌های مادی در حال افزایش است. در پژوهشی در آمریکا، ۹۵ درصد والدین دغدغه فرزندان جوان خود را مسائل مادی از جمله مصرف‌گرایی و خرید گزارش نموده‌اند (۱۲). پارک و

²⁾ Park

³⁾ Horney

⁴⁾ Brichacek

¹⁾ Sherlock & Wagstaff

۰/۶۹ و ۰/۶۸ و ضریب بازآزمایی بعد دو هفته را برابر ۰/۷۳ گزارش کرده است (۱۹). رجبی و بهلولی نیز جهت بررسی روایی واگرایی از همبستگی آن با وسواس مرگ استفاده کرده‌اند که در سطح $P < 0/01$ معنادار است ($r = 0/34$).

یافته‌ها

شرکت‌کنندگان پژوهش حاضر ۲۶۰ زن و ۴۷ مرد بودند. میانگین این مقیاس ۲۳/۲۶ (با انحراف معیار ۸/۶۸) بود. با توجه به پژوهش‌های پیشین، میانگین نقطه برش در نظر گرفته شد. نکته قابل تأمل اینکه در این پژوهش ۴۱ درصد از افراد بیشتر از میانگین به نمایش خود کاذب در فضای مجازی پرداخته بودند.

به‌منظور کسب اعتبار برای انجام تحلیل‌های بعدی، همبستگی‌های آنها از طریق ضریب همبستگی پیرسون محاسبه شد. ضریب همبستگی متغیر نمایش خود کاذب با متغیرهای عزت نفس و تعلق به مادیات به ترتیب $-0/56$ و $0/52$ بود ($P < 0/000$). با توجه به معناداری این روابط و در جهت ادامه تحلیل‌ها از الگوی معادلات ساختاری استفاده شد. نخستین فرضیه پژوهش این بود که تعلق به مظاهر مادی نمایش خود کاذب را به‌نحو مثبت پیش‌بینی می‌کند که تأیید شد ($\beta = 0/17$ و $P < 0/01$). دومین فرضیه پژوهش که مربوط به پیش‌بینی عزت نفس توسط نمایش خود کاذب بود، نیز تأیید شد ($\beta = -0/54$ و $P < 0/000$). نتایج از فرضیه دیگر پژوهش مبنی بر پیش‌بینی متغیر تعلق توسط عزت نفس نیز حمایت کرده است ($\beta = -0/68$ و $P < 0/000$). فرضیه آخر پژوهش مربوط به پیش‌بینی نمایش خود کاذب توسط عزت نفس با واسطه‌گری تعلق بود. به‌منظور بررسی اثرات غیرمستقیم از روش بوت استرپ^۳ استفاده شد. طبق نتایج، این فرضیه نیز حمایت شد. بنابراین، می‌توان گفت میزانی از تأثیر عزت نفس بر نمایش خود کاذب به‌واسطه متغیر تعلق قابل تبیین است. شاخص‌های برازش الگوی کلی که همه آنها از برازش خوب الگوی پیشنهادی حکایت دارند نیز به شرح زیر آمده است. خروجی‌ها نیز در جدول شماره ۲ قابل مشاهده است.

۵ برابر تعداد گویه‌های ابزارهای پژوهش، به‌روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شد. طبق این معیار که در کتب مربوط به الگوسازی معادلات ساختاری (۱۷) یکی از راه‌های محاسبه تعداد نمونه در انجام معادلات ساختاری محسوب می‌شود، چون پنج برابر تعداد گویه‌های پرسش‌نامه‌های استفاده‌شده در پژوهش حاضر که ۶۲ مورد بود، ۳۱۰ می‌شود، این تعداد نمونه پژوهش در نظر گرفته شد. پرسش‌نامه‌ها با استفاده از نرم‌افزار پرس‌لاین طراحی شد و در اختیار دانشجویان در فضای مجازی قرار گرفت. در پژوهش حاضر روابط علی بین متغیرهای پژوهش در قالب الگویی معادلات ساختاری بررسی شد و تجزیه و تحلیل آماری نیز با استفاده از الگوی معادلات ساختاری صورت گرفت. معیار ورود به پژوهش تحصیل در دانشگاه شیراز و معیارهای خروج سابقه اختلالات سایکوز و استفاده از داروهای روان‌پزشکی بود. ابزارهای پژوهش عبارت است از:

۱) **پرسش‌نامه تعلق:** این پرسش‌نامه سی‌وشش گویه‌ای بر اساس آیات و روایات مربوط در مقیاس لیکرت پنج‌درجه‌ای تدوین شده است. پایایی مقیاس از دو طریق بازآزمایی و آلفای کرونباخ بررسی شده که به ترتیب ضرایب پایایی ۰/۸۷ و ۰/۸۸ به دست آمده است. روایی سازه پرسش‌نامه تعلق از طریق تعیین ضریب همبستگی بین این پرسش‌نامه با پرسش‌نامه‌های صبر و افسردگی انجام شده که به ترتیب ضرایب همبستگی $-0/58$ و $0/42$ به دست آمده است که معنادار بودند (۸).

۲) **پرسش‌نامه خود کاذب:** ور و جوز^۱ این پرسش‌نامه را برای ارزیابی تفاوت ادراک از خود و آنچه در فضای مجازی ارائه می‌شود، طراحی کرده‌اند (۱۸). این پرسش‌نامه شانزده گویه‌ای در یک مقیاس لیکرت پنج‌درجه‌ای نمره‌گذاری می‌شود. طراحان پرسش‌نامه یادشده آلفای کرونباخ آن را ۰/۸۴ گزارش کرده‌اند. ضریب بازآزمایی نمرات پرسش‌نامه بعد از ۱۴ ماه، ۰/۶۷ بوده و روایی این پرسش‌نامه که از روش‌های مختلف بررسی شده، مطلوب گزارش شده است. ضریب همبستگی این پرسش‌نامه با پرسش‌نامه افسردگی ۰/۶۲ و با پرسش‌نامه اضطراب ۰/۶۱ بوده است که هر دو معنادار بوده‌اند.

۳) **پرسش‌نامه عزت نفس روزنبرگ:**^۲ این پرسش‌نامه معروف‌ترین پرسش‌نامه در این زمینه است. محمدی پایایی این مقیاس را با دو روش آلفای کرونباخ و تنصیف به ترتیب

^۱) Weir & Jose

^۲) Rosenberg

^۳) Bootstrap

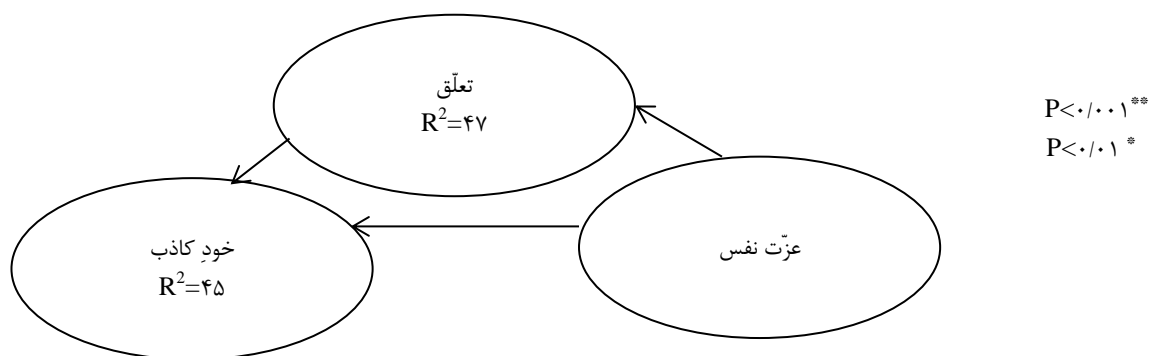
جدول (۱) شاخص‌های برازش الگو

شاخص برازش	X2/df	P-value	IFI	CFI	TLI	RMSEA	PCLOSE
مقادیر	۱/۹۲	۰/۰۰۰۱	۰/۹۲	۰/۹۲	۰/۹۰	۰/۰۵	۰/۱۲
مقادیر قابل قبول	< ۳	> ۰/۰۵	> ۰/۹۰	> ۰/۹۵	> ۰/۹۰	< ۰/۰۸	> ۰/۰۵

جدول (۲) ضرایب استاندارد مسیرهای مستقیم و غیرمستقیم

مسیرها	برآورد	اثر مستقیم	P-value	اثر غیرمستقیم	P-value	اثر کل	P-value
به نمایش خود کاذب	از عزت نفس	۰/۵۴	۰/۰۰۱	-۰/۱۲	۰/۰۵	-۰/۶۶	۰/۰۰۰۱

الگوی نهایی پژوهش نیز بدین صورت است:

بحث و نتیجه‌گیری

شناسایی آسیب‌های فضای مجازی برای توانبخشی افراد در استفاده درست از اینترنت و شبکه‌های اجتماعی نقش مهمی دارد. شاید نخستین گام در این حوزه آگاهی‌بخشی به افراد در این زمینه باشد که همه افراد اطلاعات صحیح و دقیقی از خود ارائه نمی‌دهند. همان‌طور که نتیجه پژوهش حاضر نشان داد ۴۱ درصد از افراد به نمایش خودی متفاوت از خود واقعی در فضای مجازی می‌پردازند. دومین گام بررسی نقش عوامل مؤثر در این حوزه است که در ادامه به آن پرداخته می‌شود. طبق نتایج و مطابق با مبانی نظری و فرضیه پژوهش تعلق به مظاهر مادی نمایش خود کاذب را به‌نحو مثبت پیش‌بینی کرد. بر اساس ضریب تعیین به‌دست‌آمده، ۱۷ درصد از واریانس متغیر خود کاذب توسط تعلق به مادیات تبیین می‌شود. این مسئله همسو با پژوهش‌های پیشین است که نشان داده‌اند تعلق می‌تواند در توضیح مشکلات روانی نقش داشته باشد (۸). اگر بنا باشد در این باره که چگونه تعلق می‌تواند مشکل‌ساز شود از زاویه دید دینی صحبت کرد، باید به وجود دو بُعد انسان توجه کرد. در دیدگاه دینی ما، انسان موجودی با دو بُعد طبیعی و فطری است. روان‌شناسان انسان‌گرا نیز به وجود فطرت درونی

معتقدند. مثلاً مزلو^۱ به وجود دو بُعد متعالی و پست در انسان اشاره می‌کند و می‌گوید از آنجاکه فطرت درونی احتمالاً خوب یا خنثی است بنابراین بهتر است که مشوق آن باشیم (۲۰). مسئله مشکل‌ساز مربوط به توجه افراطی به خواسته‌های بُعد طبیعی یا به‌عبارتی وابستگی به مادیات است؛ زیرا ماهیت آن سیری‌ناپذیر است و تلاش برای ارضایش مشابه رفع تشنگی با آب شور است (۱۶). در این زمینه، فردی که در فضای مجازی موفق به جذب تأییدها و دنبال‌کننده‌های بیشتر شده است، همچنان میزان بیشتری از محبوبیت را می‌جوید؛ در حدی که ممکن است برای کسب آن به نمایش اطلاعاتی خلاف واقع بپردازد. مسئله مشکل‌ساز دیگر در زمینه تعلق‌های است که علاقه افراطی به چیزی می‌تواند تمامی ظرفیت‌های انسان را به خود اختصاص دهد و فرد را از پرداختن به امور متعالی‌تری که انسان برای آنها آفریده شده و به وسیله آنها به آرامش دست می‌یابد، بازدارد (۱۶). به تعبیر مزلو، ماندن در نیازهای کمبود می‌تواند انسان را از رسیدن به خودشکوفایی، تجربه اوج و زندگی به گونه دیگر محروم کند (۲۰). فردی که مدام با مظاهر مادی در فضای مجازی مواجه است، همه

^۱ Maslow

خود کاذب، می‌توان این‌گونه نتایج را در قالب الگو خلاصه نمود که افراد با عزت نفس پایین ممکن است با دیدن مادیات دیگران در شبکه‌های مجازی، که امروزه بستر فراهمی برای ارائه دارند، احساس نارضایتی کنند و تصمیم بگیرند که خودی متفاوت را نمایش دهند. از طرفی، چون این افراد از درون احساس ارزشمندی نمی‌کنند، ممکن است به دنبال مظاهر بیرونی یا همان مادیات برای جبران این عزت نفس باشند؛ در نتیجه این مادیات برایشان اهمیت افراطی می‌یابد و در دوری معیوب مستعد نارضایتی بیشتر و نمایش خود کاذب شوند. در حقیقت عزت نفس نیازی اساسی است که افرادی که در نتیجه رشد سالم نتوانستند به صورت درونی به آن دست پیدا کنند به مصادیق بیرونی چنگ می‌زنند؛ در حالی که چون همیشه مقدار بیشتری از این مظاهر بیرونی وجود دارد و چون امکان زوال آنها هم هست، هیچ‌گاه به عزت نفس و آرامش نمی‌رسند. همان‌طور که پژوهش‌ها نشان می‌دهند تکیه بر بیرون برای کسب عزت نفس کارساز نیست (۲۳).

آخرین فرضیه پژوهش (پیش‌بینی تعلق توسط عزت نفس) نیز که طبق مبانی نظری موجود برای نخستین بار مطرح شده در پژوهش حاضر با ضریب بالایی ($R^2 = 0.69^{**}$) تأیید شده است. الیس^۱ مطرح می‌کند که برخی از افراد معتقدند لازمه احساس ارزشمندی وجود حداکثر لیاقت، زیبایی، ثروت و... است؛ این تصور عملی نیست و تلاش و وسواس در کسب آن فرد را به اضطراب و بیماری روانی مبتلا می‌سازد و به احساس حقارت و ناتوانی در وی منجر می‌گردد (۲۵). سبزه‌آرا و همکاران بیان می‌کنند پذیرش آرزوهای خاص می‌تواند ناشی از نگرانی‌هایی باشد که افراد نسبت به ارزش خود دارند. برای مثال، افراد ممکن است احساس ارزشمندی خود را در موفقیت در برخی از حوزه‌های زندگی مانند ظاهر بدنی و شایستگی دانشگاهی جست‌وجو کنند و به‌طور افراطی به دنبال پرورش تصویری جذاب یا موفقیت در دانشگاه باشند (۲۳).

از نقاط قوت پژوهش حاضر این است که برای نخستین بار به بررسی منبع احتمالی تعلق که تاکنون در ادبیات پژوهش بی‌پاسخ مانده بود، پرداخته است. بررسی نقش مؤلفه مذهبی تعلق که در مباحث انسان‌شناسی اسلامی جایگاه مهمی دارد و به نظر می‌رسد ظرفیت زیادی در تبیین پدیده‌های روانی دارد، در مسئله به‌روز و بسیار کاربردی فضای مجازی از دیگر نقاط قوت پژوهش حاضر است.

دغدغه‌اش معطوف به این مادیات می‌شود و از سایر موارد و امکانات وجود خود غفلت می‌ورزد. در نتیجه بیشتر امکان دارد که در این زمینه احساس کمبود کند و برای جبران آن به نمایش خود کاذب بپردازد.

فرضیه دوم پژوهش مربوط به پیش‌بینی خود کاذب توسط عزت نفس بود که نتایج پژوهش از آن حمایت کرده است. این یافته همسو با پژوهش‌های پیشین و منطبق بر مبانی نظری است. در پژوهش‌های متفاوت نقش عزت نفس پایین در نمایش خود کاذب تأیید شده است (۵، ۶). تحقیقات درباره نمایش خود کاذب در زندگی واقعی نشان داده است کسانی که خود جعلی در فیس‌بوک ارائه می‌دهند برای تقویت «خود» این کار را انجام می‌دهند (۲۱). بنابراین افراد با عزت نفس پایین انگیزه دارند که برای تقویت «خود» به نمایش خود کاذب بپردازند. اما آنچه این پژوهش به پژوهش‌های دیگر اضافه می‌کند این است که این رابطه تا حدی به واسطه تعلق و با میانجی‌گری آن تبیین می‌شود. در این زمینه می‌توان گفت افراد با عزت نفس پایین انگیزه دارند که با سازوکاری ارزش خود را بازجویند؛ چون احساس خودارزشمندی نیازی اساسی برای بشر است. آنان ممکن است برای جبران به دستاویزهای بیرونی و مظاهر مادی مانند جذابیت فیزیکی، شهرت یا ثروت متوسل شوند. اما ماهیت این مادیات، همان‌طور که ذکر شده، به‌گونه‌ای است که فرد به هر میزان از آنها برسد باز میزان بیشتری می‌خواهد و به آنها وابستگی افراطی پیدا می‌کند. بنابراین، از آنجایی که شبکه‌های اجتماعی بستر خوبی برای نمایش و پیگیری مظاهر مادی است، فرد هم زمان بیشتری را در آنها می‌گذراند که این یافته با پژوهشی که ارتباط نمایش خود کاذب و اعتیاد به اینترنت را نشان داده، همسو است (۲۲)، هم با دیدن این مظاهر در شبکه‌های اجتماعی بیشتر احساس کمبود می‌کند؛ مسئله‌ای که او را به نمایش خود کاذب تشویق می‌نماید. غافل از اینکه تکیه بر مظاهر بیرونی برای جبران عزت نفس پایین و نمایش خود کاذب راه مناسبی نیست و نمی‌تواند در بلندمدت اثر مثبتی داشته باشد (۲۳). این یافته همسو با پژوهشی است که نشان می‌دهد وقتی کسی برای به‌دست‌آوردن عزت نفس بر دارایی‌ها تأکید می‌کند، آن دارایی‌ها برای آن فرد مهم‌تر می‌شوند و فقدان آنها غم و اندوه بیشتری را به همراه می‌آورد (۲۴).

در نهایت، با توجه به اینکه متغیرهای پژوهش توانستند ۶۶ درصد از نمایش خود کاذب را پیش‌بینی نمایند و همچنین با توجه به تأیید نقش میانجی تعلق در رابطه بین عزت نفس و

^۱ Ellis

References

1. Kircaburun K, Griffiths MD, Billieux J. Childhood Emotional Maltreatment and Problematic Social Media Use Among Adolescents: The Mediating Role of Body Image Dissatisfaction. *International Journal of Mental Health and Addiction*. 2019;18(6):1536-47.
2. Dalbudack E, Evren C, Aldemir S, Coskun K, Ugurlu H, Yildirim F. Relationship of internet addiction severity with depression, anxiety, and alexithymia, temperament and character in university students. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*. 2013;16:272-8.
3. Sherlock M, Wagstaff DL. Exploring the relationship between frequency of Instagram use, exposure to idealized images, and psychological well-being in women. *Psychology of Popular Media Culture*. 2019;8(4):482-90.
4. Zhao S, Grasmuck S, Martin J. Identity construction on facebook: Digital empowerment in anchored relationships. *Computer Human Behaviors*. 2008;28:1816-36.
5. Turel O, He Q, Xue G, Xiao L, Bechara A. Examination of neural systems subserving facebook "addiction." *Psychol Rep*. 2014;115:675-95.
6. Gil-Or O, Levi-Belz Y, Turel O. The "Facebook-self": characteristics and psychological predictors of false self-presentation on Facebook. *Frontiers in psychology*. 2015;6:99.
7. Michikyan M, Dennis J, Subrahmanyam K. Can you guess who I am? Real, ideal, and false self-presentation on Facebook among emerging adults. *Emerging Adulthood*. 2015;3(1):55-64.
8. Mahdiyar M. Predicting of Depression based on on patience, attachment to God, secular attachment and dysfunctional attitude among Shiraz university students. Shiraz: Shiraz University; 2015. (Full Text in Persian)
9. Mahdiyar M, Taghavi SM, Goudarzi M. Predicting Depression among Shiraz University Students Based on Patience and its Components. *J Res Relig Health*. 2017;3(4):21-31. (Full Text in Persian)
10. Kiaei Z, Bagheri F, Abolmaali-Alhoseini K. Theoretical Framework of the Existential Structure of Human-being Based on Content Analysis of the Holy Qur'an. *J Res Relig Health*. 2021;7(1):124-36. (Full Text in Persian)
11. Alimoradi F, Sadeghi S, Shalani B. Investigating the relationship of self-esteem and spirituality to homesickness among dormitory students of Razi University in Kermanshah. *J Res Relig Health*. 2016;3(3):43-54. (Full Text in Persian)

محدودیت‌های پژوهش

تکیه بر پرسش‌نامه و نمونه‌گیری دردسترس از محدودیت‌های این پژوهش بود.

پیشنهاد‌های پژوهش

پیشنهاد می‌شود پژوهشگران و درمانگران از توجه به نقش متغیرهای فرهنگی و مذهبی غفلت نورزند. والدین و فعالان حوزه تعلیم و تربیت نیز طبق تعالیم دینی و روان‌شناختی باید به پرورش عزت نفس بالا در کودکان توجه ویژه‌ای داشته باشند تا فرد مستعد وابستگی افراطی به مادیات و تبعات آن نشود.

قدردانی

از تمامی افراد شرکت‌کننده در پژوهش حاضر تشکر و قدردانی می‌شود.

ملاحظات اخلاقی

بنا بر اظهار مؤلفان مقاله، این پژوهش برگرفته از رساله مقطع دکتری مؤلف اول با عنوان «بررسی نقش عزت نفس در پیش‌بینی اعتیاد به اینستاگرام و حواشی مرتبط با آن با میانجی‌گری تعلق به مظاهر مادی» است که کمیته اخلاق در پژوهش دانشگاه علوم پزشکی شیراز آن را با کد اخلاق [IR.SUMS.REC.1399.1166](https://doi.org/10.21860/IR.SUMS.REC.1399.1166) تأیید کرده است.

حامی مالی

بنا بر اظهار مؤلفان مقاله، پژوهش حاضر حامی مالی نداشته و با هزینه شخصی مؤلفان به انجام رسیده است.

تضاد منافع

مؤلفان مقاله هیچ‌گونه تضاد منافی درباره این پژوهش گزارش نکرده‌اند.

مشارکت مؤلفان

انتخاب موضوع، گردآوری و تحلیل داده‌ها و نگارش مقاله: مؤلف اول، استادان راهنما: مؤلفان دوم و سوم و استاد مشاور: مؤلف چهارم.

12. Chan K, Prendergast GP. Social comparison, imitation of celebrity models and materialism among Chinese youth. *International Journal of Advertising*. 2015;27(5):799-826.
13. Park LE, Ward DE, Naragon-Gainey K. It's All About the Money (For Some): Consequences of Financially Contingent Self-Worth. *Personality & social psychology bulletin*. 2017;43(5):601-22.
14. Horney K. *The Nervous Personality of our time*. The tenth edition ed. Tehran: Bahjat; 2015.
15. Brichacek A, Neill J, Murray K. The effect of basic psychological needs and exposure to idealised Facebook images on university students' body satisfaction. *Cyberpsychology: Journal of Psychosocial Research on Cyberspace*. 2018;12(3).
16. Haeri Shirazi M. *Secular Attachment*. Qom: Nahad Rahbari; 2017. (Full Text in Persian)
17. Kline RB. *Principles and Practice of Structural Equation Modeling*. fifth edition ed. New York: The Guilford Press; 2016.
18. Weir K, Jose P. The perception of false self scale for adolescents: Reliability, validity, and longitudinal relationships with depressive and anxious symptoms. *British Journal of Developmental Psychology*. 2010;28:393-411.
19. Mohammadi N. The Preliminary Study of Validity and Reliability of Rosenberg's Self-esteem Scale. *Iranian Psychologists*. 2005;4:313-20. (Full Text in Persian)
20. Maslow A. *Toward a psychology of being*. Mashhad: Astan Qods Razavi; 2010.
21. Bareket-Bojmel L, Moran S, Shahar G. Strategic self-presentation on Facebook: Personal motives and audience response to online behavior. *Computers in Human Behavior*. 2016;55:788-95.
22. Mahdiyari M. Investigating the Role of and self-esteem in Predicting Addiction to Instagram and Related Issues with Mediation of Secular Attachment. Shiraz: Shiraz University; 2021. (Full Text in Persian)
23. Sabzehara M, Ferguson YL, Sarafraz MR, Mohammadi M. An investigation of the associations between contingent self-worth and aspirations among Iranian university students. *The Journal of social psychology*. 2014;154(1):59-73.
24. Ferraro R, Escalas J, Bettman J. Our possessions, our selves: Domains of selfworth and the possession-self link. *Journal of Consumer Psychology*. 2011; 21(2):169-77.
25. Ellis A. *The myth of self-belief*. Tehran: Noandish; 2014.